

سنگینا

نومرو ۸۰

پنجشنبه

۳۰ تشرین اول ۱۳۲۴

و یا مؤاخذہ فی مستلزم بر مادہ مهمہ بہ تعاق استدیکی خالدہ ایسہ بو استیضاح « اسباب موجبہ در میانہ » داخل فہرست مذاکرات اولور . پارلمنتو اصولنک جاری اولدینی برلردہ مؤاخذہ اولٹان قایمہ ناظر و ہیئت انٹریغیمہ نک امنیتتی حائز اولوب اولمدینتی اکلامق ایچون ہیئت مذکورہ نک رأینہ مراجعت ایدر و شاید اقلیتندہ قاور ایسہ همان چکلمککہ مجبور اولور .

(۲) مسئولیت جزائیہ — ناظر لر ایضای وظیفہ انسانندہ ارتکاب ایلیہ جکاری جرأمدن طولانی مسئولدرلر . مجلس مبعوثان طرفندن آہام اولنوب محاکمہ لری مجلس اعیان حضورندہ اجرا ایدیلور . فرانسدہ ۱۸۷۵ قانون اساسیمی بوقاعدہ فی وضع ایتمککہ برابر جرأٹک جلس ونوعتی تصریح ایلمدیکی کی ترتیب ایدیلہ جک جزا ایلہ تعقیب اولنہ جق اصول محاکمہ فی دخی تعیین ایتمامشدر . ہر حالہ مذکور قانون اساسینک مراد ایلدیکی جرأٹم جرأٹم سیاسیہ اولوب جرأٹم سائرہ نک مرجع رؤیتی محاکم عادیہ اولہ جفی بتون ارباب حقوق نزدندہ متفق علیہدر .

(۳) مسئولیت مدنیہ — حین ایضای وظیفہ دہ ناظر لرك اتحاد ناسہ ایراث ایلمکاری ضرر وزیانک تضمینندن عبارتدر . بوبادہ فرانسدہ صلاحیتدار اولان محکمہ ایلہ تعقیب اولنہ جق اصول محاکمہ فی تعیین ایدہ جک ہیچ بر حکم قانونی موجود اولمامغلہ بوجہندن ناظر لرك علیہ وقوعبولہ جق تعقیباتک محاکم عادیہ حضورندہ اجراسی تجویز ونسبب اولنمقدہدر . سوختہ زادہ احمد

بلغارلرك احوال مدنیہ حاضرہ ی

۱

(صباح) غزہ سنہ احمد راسم بک طرفندن صوفیہ دن کوندریلان محررات و علی الخصوص حکیم و محرر مقتدرک احتسابات و تلقیناتی نظار دقت و تیقنمی جلب ایلدی . صوفیہ دہ اجرا ایدیلان نمایشلری و نمایشجیلرك احوال مدنیہ ، ماہیت طبیعیہ و تشکیلیہ لرینی اولیلہ انتخاب اولنمش کلمہ لرلہ تعریف و توصیف

ایدیوردی که بلغارلرک بو کونکی سویه مدنیة سفی تمامیله بیلنلر ایچون بوندن دها واضح بر تصویر اوله من .

دون کندیلرنده اعلان استقلال حقنی کورن بو ملنک اوتوز سنه ظرفنده نه درجه ترقی و یا اوروپا مدنیتی آره سنده بر موقع طوته بیلنک اوزره نه قدر سعی و غیرت ایلدکاری ، عسکرانکارینک مکمل و منتظم اولدیفنی ، مملکتلرنده تجارت و صنایعک ایلری کیتدیکنی اوتوده بریده حتی بعضاً پکده مبالغه لی اولدیفنه حکم ایدیله جک بر صورتده اوقودنجه و ایشدکجه ، اسکیدن یالکنر صنایع غداییده اظهار قابلیت ایدن بو صنف اهلینک اوله بر قاج اوتوز سنه ده استحصال اولنمه یه جق بر حالده درجه قصوای مدنیته صعودینه حیرت ایدر و بونلری یقیندن تدقیق و مطالعه ایلنک آرزو ایدردم .

دور استبداده و طنمزک ، مملکتیزک احوال طبعیه و تاریخیة سفی ، و قابلیت مدنیة سفی بیلنک ، اوکرنمک ، مطالعه و تدقیق ایتنک همیزک الک بیلک و وظیفه اساسیه من اولدیفنی حالده بیله سیاحتلر جولانلری ساق ایدی . بو خصوصده کی تشبثات علمیة انسانی محو ایده بیلیردی . ممالک اجنبیه یه سیاحت افعال جنایه نیک الک مدهشی اعتبار اولنوردی . حتی اوروپاده تحصیل ایدنلر میملیلر صره سنده دگلیدی . . . ؟

توسیع معلومات مقصدیله ممالک اجنبیه ده و یا وطنمز داخلنده سیاحت ایده بیلنک ایچون بر طاقم فرستلر بکلنک و یا حاضر لاق و یا استحصال رخصت ایچون احوال صحیه یی بر طاقم یلانچی قالبره صوقه رق ساخته راپورلر آلق لازمدی . حتی او میملیلر بوکاده بیک مشکلات ایله موفق اوله بیلیرلردی .

بقیه آثار سلجوقی مطالعه و تنع ایلنک اوزره استحصال رخصت ایچون سنه لرحه اوغراشدق قد نصوکره نهایت بر خسته لاق نتیجه سنده موفق اولدیفنم تبدیل هوا اذنیله اناطولی یه و قونییه و بوکا مائل بر صورتله (معماری عثمانی) نک برنجی دور تعالیسی آثارینی تدقیق ایتنک اوزره بروسه یه عزیمت و سیاحت زمانلرینی دوشوندکجه ، بو کون او چکدکلر میزه اینانیه جفم کلپور .

بناءً عليه بلغارستانه کیتما، شدم ، کیده مامشدم .

یالکنز اکیال تحصیل ایتک اوزره براینه عزیمت و عودتمده (سملین) دن اوتیه بو طرفده کندن باشقه بردرلو مدینتک موجود اولدینی حس اولتمقده ایدی . ترقیات مدنیته نك میدان انتشاری ایشته اورادن ، (سملین) دن باشلا یوردی . حق او زمان بنمله بلغارستانده تره ن یولجیلنی ایدن ووقتیله هندسه ملکیه یه مراجعت ایدره ک قبول اولنیمان بر بلغارمه هندسینک مملکتک صنایع هندسیه ده کی ترقیاته دأر ویردیکی معلومات و تأمینات هیچ بر حسیاته توافقی ایتیوردی . آره صره کری یه طوغری یکن کویلرک تشکلات صناعیه سی ، شوسلر بعض کوچک کوپرلرک احوالی تأمینات مذکورده نی تأیید ایتیوردی .

صوفیه نصلدر . . . ؟

دیه صوردم .

برکوک پارس

میدان ترقیه آیلان ، صچرایان تقلیدچی کوچوک شهرلر اینچون چوق کره لر ایشتمش اولدیغ بوجواب نی دوچار حیرت ایتماکله برابر صوفیه نك هانکی جنس شهرلر آرمسندده اخذ موقع ایده جکفی تصویر ایدیوردی . پارس ! عجیبا اومنبیع علم و معرفت اولان ، دنیانک اک کوزل شهرینی کوچوک مقیاسده اولسون تقلید ایتک ممکنمیدر . . . ؟ اودهای علم و عرفانه اوبدایع معرفتک اک علوی حسلرینه بودرج، مالک ، کوزللك قوانینه تابع اولان روح باشقه هانکی قومده واردر ؟

کندی کندیمه بوضورتله تصور ایتماکله برابر سیاحت آرقداشمک افادات قطعیه سی بلغار ترقیاتی یقیندن کورمک خصوصنده کی آرزومی تشدید ایلدی . آرمدن اون ایکی سنه کچدی .

شرق شمشدوفر یوللرینک (قلبه) ده انشا ایتدیره جکی استاسیونک معمارلغنی استحصال ایتمش ایدم . قلبه یه کیده بیلک یسان حتی قلبه لاقیر دیسنی آغزینه آلق برزورنال ایله موجب فلاکت اوله جغنی ارزمانک بیرکلرندن ایشتم :

فقط بنا خلی مهم ایدی۔ ترک ایتمک ده ایسته میوردم . نہایت بنانک کافہ اقسامنک مختلف مقیاسلر ده وجہات طبیعیہ ده پروژہ و رسملرخی تنظیم ایدہ رک انشا آتی قومانیہ مهندسلر بلہ بالواسطہ و بالمخبرہ سوق ایتمک قرار شدیرلش ایدی . طبیعی بوسورتلہ وظائف معماریہ نک اک مهم و مشکل قسمنی ایفا ایدہ بیلوب انشا آتہ بالذات نظارت ایتمک ایچون قلبہ یہ کیدہ مدیکم ایچون اجرة دخی چوق غائب ایدی میوردم . بونلردن باشقہ بنانک قورنیش ، صچاق ، پنجرہ کتابہ لری و سائرہ لری ... کی تقرعات تزینہ لری نک حقیقتہ نہ حال کسب ایدہ چکنہ دائرہ فکر حاصل ایدہ بیلیمک و محلدہ سہولتہ تطبیق اولنہ بیلیمک اوزرہ رسملری اوزرینہ مقیاس طبیعیہ مودلار احضار ایتمک مشکلاتی دخی چقمشدی . تشکر اولنورکہ بوی خصوصہ قومانیہ باش مهندسنک معاملاتی موجب ممنونیت ایدی . بوسورتلہ انشا آتہ دوام اولنیور و لزومندن زیادہ مشکلات و مساعی ایلہ مطلوب حاصل اولیوردی . بونکله برابر رسملریتمک بالذات نظارتلہ و آیشمش اوستہ لرلہ صورت تطبیقندہ کی مکملیتی قلبہ استاسیونی بنانده کورہ چکمہ قناعتم یک محدود ایدی . کورمک ایچون برفرست بر آوروپا سیاحتی بکلیدوردم ؛ او سیاحت بزہ ممنوع ایدی . اوروپا مدنیتی ، ترقیات علمیه و صناعیہ سی کورمک ، ادراک ایتمک بیلیم نہ سببہ مبئی قباحت عد اولنیوردی ؟ ترقیات مذکورہ نی اک سطحی بر نظرلہ معالہ ایتمک مدنی حکومتلرک معارفی و صناعی تشویق و حمایت خصوصہ لرندہ کی تدابیر و اجرات مؤثرہ لرلہ اداره مستبدہ مزک قدرت علمیه و تشبہات صناعیہ نک اک خفیف وضعیفرینہ و ارنجیہ قدر ازمک محو ایتمک خصوصہ عقل و خیالہ حیرت ویرہ چک صورتدہ کی غیرت و معاملات قبیحہ سی مقایسہ اولنہ جقدی ؟ آکلاشیلہ جقدی کہ : حکومتک بو اداره سی صحائف تاریخده امثالی کورلماش برجنس ظلم ، تعریف و ادراک اولنیز درجہ ده بیوک برجیات ایدی . فی الحقیقہ شجاعت عسکریہ ، معرفت و صنایع مایہ جہتیلہ اک پارلاق اولان عثمانلی تاریخنک اودور مظلم و مظالمه عائد اولان صحیفہ لری یک لکلیدر . غیرت ایتمیزکہ انقلابک اومقدس تاریخہ علاوہ ابتدکی اک پارلاق اک عالی صحیفہ لر دنیار دور درجہ

بر سرعت نامتناهی ایله چو غلشل ، اوقدر چو غلشل که اسکی یکی اوباک و علوی
 صحیفه لر آره سنده لک لیلر . . . ! نجیب بر قوم ، اسکی و بیوک بر ملت ایچون
 دائماً موجب عار و حجاب اولان اولک لیلر . . . ! کورماز ، حس اولتماز بر حاله
 کل سین

انقلاب مقدس هر که حربت شخصی سنی بخش ایتدی . قوه حیاتیته نیک
 وطنه خدمت خصوصنده کی غلیانته مانع اولان یوللاری آچدی . هر کس چالیشه بیلیر
 او کره نه بیلیر ، حقنی استحصالده مشکلات چکمز . آرق مسکینلکی براقه رق
 غیرت ایتمک لازمدی (فلبه) به کیدی یوردم . اکمال اولنق
 اوزره اولان استاسیون بناسی بر صوک نظر تصحیح مدن چکمه جکدم . بلغارلرک
 مدح اولنان ترقیات مدنی سینه دار یقین بر فکر حاصل ایده جکدم . کیم بیلیر .
 ترقیات مذکوره حقنده ایشدیکمز اوقودیممز احواله دهانه حیرت آمیز حقایق
 علاوه اولنه جقدی . فوطوغراف ماکنه لرینک بی سوکی کوچوکی ایله مجهز ،
 سیاحلرمدن بکا بر سلسله خاطرات براقان آلبوملریمی رسم دفتریمی آله رق
 یوله حاضر لنیوردم .

یول تذکره سی مسئله سی خاطریمه کلدی . دون استرداد اولنان مشروطیت
 اداره ، حربت ایله بر دنبیره انکلتربه معادل بر حاله کله میه جکمز دوشونور ؛
 فقط شو انقلاب عظیم و مقدسک هر جهته فوق العاده لکنی و عثمانیلره مخصوص
 خواص میزه سنی ادراک ایتدیکه یولجلیق بحثده فوق العاده اهمیتله نلق اولتمه شایان
 اولان بوتذکره مسئله سی حقنده دخی حیرت آمیز موجب سهولت بر تحول
 حصوله لکش اوله جفته مطمئن اولیوردم .

عائد اولدینی اداره دن یوردم . خیر . . ! اسکی سی کبی ممالک اجنبیه ایچون
 پساپورط ولایات شاهانه ایچون یول تذکره سی بلغارستانه مخصوص (پاس آوان)
 استحصال ایتمک لازمدی .

فقط شمعی بیوک برفرق وار ، موجب ممنونیت برفرق . . . ! بونلر
 استحصال اولنه بیلیر ؛ اسکیدن ممکن کلدی ، و یا محال درجه سنده مشکلات واردی .

معاملات و مناسبات عمومیہ میں تسہیل و تسریر خصوصاً سندہ اور وادیہ الکتریق قوتنک خاطر و خیالہ کلیان برطاقم تطبیقات مفیدہ و متعددہ سیلہ بیلہ قناعت اولندینی بر زمانہ ہر درلو توسعات تجارتیہ و تشبہات نافعیہ بیروک برسکتہ و یرن بو (نذکرہ، پاسو) قیدلری نہ زمان قالدیریلہ جق ... ؟ صربستانک اوتہ حدودندن اعتباراً دنیاںک ممالک متمدنہ سنک هیچ برندہ بولنمین و برسئہ حکمی اولان بوورقہلرک خدمتی، فائدہ سی علی الخصوص حریت تامہ بیہ مالک بر مملکتدہ نہ اولہ بیلیر ... ؟ اثبات ہویت و جنسیت ایچون تابعیت عثمانیہ میں اشعارایدن ورقلرک برکوچوک دفتر حالندہ توسیع و اصلاحیلہ دائمی بر پاسو مقامندہ استعمالندہ نہ محذور واردر ... ؟ مملکتہ کیرہ جک چیتہ جق منافع مالیہ و انسانیہ میں پارہ لایہ جق اشخاص مضرہ دن طولانی تولد ایدہ جک محاذیردن اجتناب اولنہ بیلیر . بویلہ محاذیر جزئیہ میں دفع ایچون صرف اولنہ جق مساعی رینہ منافع عمومیہ میں فدا ایتمک بزدہ اسکیدنبری قبول و اتخاذ اولنمش بر اصول بر حکمت حکومتدز .

بو نذکرہ ، ورقہ ، قید بختندہ : دوائر رسمیدہ کی کاغذ اویونی حوالہ معاملات ، درکنارلر ، قیدلر ، ینہ درکنارلر ، مذکرلر ، ربطیلر ایلہ سوروکلنہ سوروکلنہ برینک باشندن اوتہ کنہ آیلان آیلر وحق سنہلر کچدیکی حالہ هیچ بر نتیجہ یہ اقتران ایتیمہلرک بر قوجہ بعضاًدہ یک پس ، یرتیق ، یازیلی کاغذ طوماری حالہ کلان حق اک مهم ایشلری محتوی بولان ، برینک ، اوتہ کینک چکمیجہ سندہ اونودیالان، اوراق معاملاتندہ کی اصول مغلقہ و مشککہنک قالدیریلہ ورق اصلاح ایدمک بسیط لشدیرمک زمانی کلدیکنی عرض ایتدہن کچمیہ حکم .

اصلاحاتہ مأمورین تاسیقاتیلہ ابتدار ایتمکدن ایسہ دوائر رسمیک شعبات مختلفہ سندہ کی وظائف و معاملات میں تعیین و تحدید تنسیق ایلہ باشلامق و بوضووتلہ استحصال اولنہ جق بسیط و کافی پروژہلرہ قادرولرہ کورہ بول معاشلی مأمورین مقتدرہ تعیین و استخدام ایتمک مباشرت ایتمککہ موفقیقت دہا زیادہ تأمین ایدمش اولہ جفی بدیہی ایدی . ایشک چوغنی ، مهم قسمی کورن مأمورین اولدینی حالہ کنڈیلرینی رفاه حال ایلہ یشانہ جق بول معاشہ لیاقتلری واردر . مع التأسف

تسبیقات اخیرده مأمورین معاشاتی ایله رؤسا و نظار تخصیصاتی آرهنده شایان حیرت برفرق عظیم واردر . احتیاجات حیاتیه نقطه نظرندن انسانلر آرهنده بوقدر برفرق طبیعه موجود اولمديقندن بواصول مأمورینک الی لایب سقالت و مأیوسیته محکوم قالمسنه ، شرف حکومتی محافظه ایده بیله مامسنه و رؤسا و نظارک اسکی دبدبه و شعله لر ایله یشایه رق اوته کیرک شرائط مؤلّه حیاتیه لرندن بیخبر قالمه لرینه سبیت ویره جکدر .

اداره حکومتده (مساوات) تعبیر نظاریسینک تطبیقات عملیه سی بونقطه لرندن باشلاملیدر . یوقسه مأمور ایله آمر آرهنده قطعیت لزومی درکار اولان اطاعت مشروعه ماده اولان بوعدم مساواتدن طولانی بر شکل استبداد اخذ ایده بیلیر . شرائط حیاتیه ده کی عدم مساواتک و یافرق عظیمک تشبثات وسیعی و غیرت اوزرینه اولان تأثیرات معنویه سی ده باشقه !

بو خصوصده بر کرده ممالک متمدنه و حکومت عاده اصول اداره لری نظر تدقیقندن کجیریلورسه حقیقت احواله ده زیاذه تقرب ایدمش اولور !!!... مشکلات ایله دکسه ده یوریجی بر طاقم معاملات ایله بلغارستانه مخصوص (پاس آوان) ی تدارک ایتمش ایدم . آرتق استانبولدن طیشاری حقیقه بیلمک ممکن ایدی اسکی حاله نظراً بو کوچک و عادی موفقیتدن نمون اولیوردم . سرکه جیده کافی السابق بیایغی بر پترول لامبه سی اوکنده بولنان کنیش دفتره معامله قیدیسه سی اجرا اولندی . سیاحت ایده بیله جکمه راتق قانع اولمغه باشلادم مصطفی پاشایه قدر خطک اوزرینه بیوک کچوک استاسیونلرده شایان اهمیت بر حرکت بر غلبه لک هر کسده بر خشنودیت هر فردده موجودیتی ، حریتی ایما و اعلان ایدر ، بر وضع و حال . کوزلرده عناصر مستبدیه یی فرق و تمیز ایتک ایچون بر قوه تجسسیه نمایان اولیوردی .

حسن حریتی قلیلرنده وعد اولمش بر نعمت کبی اسلامیانلر ، موفقیت عظیمه لرندن طولانی بر برلینی تبریک و درآغوش ایدیورلر ؛ اک صمیمی بر مربوطیت ایله بر برلینک وطن قرداشی اولدقلرینی تأیید ایدیورلردی . هر

کس یکیدن کنج و قوتلی ایدی؛ چونکه وطن تهلکدن قورتلمش، اونک عظمتی محافظه ایتک لازمدر . . . !

هله عسکرلریمز، ضابطلریمز، او نجیب سیالرده، جدی طورلرده منتظم حرکتلرده دهشتلی بر شجاعت، مقاومت اولنه مز بر اقتدار کیزلی ایدی. بن دنیاده امثالی بولمز صاف قانلی شو عناصره استبدادک روا کوردیکی مظلمله، وطنمزک، ملتمزک دوجار اولدینی سفالتلری فلاکتلری برر برر کمال سرعتله خاطره کتیردکجه متمادیاً آغلاسیونر، تکمیل حسیاتله، قلبله (یشا-ین آرسلانلر) دیوب طورسیونردم.

صباحه قدر اویودم. خط امتیازه یا قلاشیوردق. یولده استاسیونلرده کوردیکم احوال شادمانیدن طولانی حاصل اولان ممنونیت یواش یواش تأثراته منقلب اولیوردی. انتباه ایله دوشونیوردم. روم ایلی شرقی مسائلی احوال الیمسی، تاریخی، حکومت ظالمه و مستبدانه مساحتی، بلغارستان ایله اولان مناسباتمزک کولنج و فقط آجی اشکالی هپ کوزمک اوکنه کلیوردی.

کیم بیلیر نه حیتلی قانلرله حال اشباعه کتیریلرک استرداد و محافظه ایدیلن وطنک بو پارچهسی کیتدکجه کوزلاشیور یشیللنور، اراضیده زیاده بر اثر حیات قوه انباتیه نمایان اولیوردی. صانکه تکمیل او قانلر بو قوه انباتیهی تشکیل ایدیور یشیلایکار ایچنده یشایوردی. ایوا! ایشته غائب اولمش فرصتله، اونودلش خاقلکار، ظلملر . . . !

تره ن بلغار کمرک استاسیوننده توقف ایتدی،

[دوام اولنه جقدر] حریبه نظارتی سرمعماری وهندسه ملیکه

مکتبی معلملرندن

کمال الدین

ازهار مطالعه :

یکرمنجی عصر ابتداسنده بریتانیا ایمپراطورلنی

(امپریالیزم) ک بحرانی

۲

مستملکات مرکز حکومتدن اول امپریالیست اولملشدردر. انکاترده

- استشاره -